

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje
Course title: Language Policy and Language Planning

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Digitalno jezikoslovje, 2. stopnja		1	2
Digital Linguistics, 2nd cycle (MA)		1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type

izbirni / elective

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike Študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15	/	/	/	75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Stabej

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lectures:

Vaje / Tutorial:

slovenščina in angleščina / Slovene and English

slovenščina in angleščina / Slovene and English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Vpis v letnik.
Pogoj za pristop k izpitu je predstavljena in uspešno opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Enrolment in the relevant year of studies.
Prerequisite for exam trial is the successful presentation and completion of the seminar paper.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Nadgradnja temeljnega sociolingvističnega pojmovnika in njegova razširitev z jezikovno načrtovalno razsežnostjo. Metodologija kvalitativnega in kvantitativnega sociolingvističnega raziskovanja. Opredelitev jezikovne politike in njenega razmerja do jezikovnega načrtovanja v različnih okoliščinah.

Načrtovanje in udejanjanje statusa slovenskega jezika v enojezičnih, dvojezičnih in večjezičnih okoljih. Načrtovanje jezikovne zmožnosti slovenščine kot prvega, kot drugega in kot tujega jezika. Načrtovanje tujejezične zmožnosti slovenskih govorcev. Jezikovna infrastruktura za slovenščino.

Jezikovne pravice kot specifične temeljne človekove pravice. Jezikovna lojalnost, jezikovno prilagajanje, jezikovna vitalnost. Simbolična in ideološka razsežnost jezika.

Nosilci in ustanove jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike v Sloveniji in Evropski uniji. Formalnopравни vidiki statusa slovenščine in drugih jezikov v Republiki Sloveniji. Status, raba in podoba slovenščine zunaj Republike Slovenije. Slovenske jezikovne skupnosti z manjšinskim statusom. Deklarativna in realna jezikovna politika v Evropski uniji.

Building on the basic sociolinguistic vocabulary and extending it with a language-planning dimension. Methodology of qualitative and quantitative sociolinguistic research. Definition of language policy and its relationship to language planning in different contexts.

Planning and implementation of the status of the Slovene language in monolingual, bilingual and multilingual settings. Planning the language competence of Slovene as a first, second and foreign language. Planning the foreign language competence of Slovene speakers. Language infrastructure for Slovene.

Language rights as specific fundamental human rights. Linguistic loyalty, linguistic adaptation, linguistic vitality. Symbolic and ideological dimensions of language.

Institutions of language planning and language policy in Slovenia and the European Union. Formal-legal aspects of the status of Slovene and other languages in the Republic of Slovenia. Status, use and image of Slovene outside the Republic of Slovenia. Slovene language communities with minority status. Declarative and real language policy in the European Union.

Temeljni literatura in viri / Readings:

POGORELEC, Breda. Jezikovno načrtovanje in jezikovna politika pri Slovencih med 1945 in 1995. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). Jezik in čas: [zbornik], (Razprave Filozofske fakultete). Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1996, str. 41–61.

SKUBIC, Andrej E. Obrazi jezika, (Knjižna zbirka Posebne izdaje). Ljubljana: Študentska založba, 2005.

STABEJ, Marko. V družbi z jezikom. Ljubljana: Trojina, 2010.

STABEJ, Marko (ur.): Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Ljubljana: FF, 2009.

ŠKILJAN, Dubravko. Javni jezik: k lingvistiki javne komunikacije, (Studia humanitatis, Apes, 11). Ljubljana: Studia humanitatis, 1999. 279 str. ISBN 961-6262-18-1.

GREENBERG, Marc (ur.). The Sociolinguistics of Slovene, International Journal of the Sociology of Language, št. 24. Berlin, New York: Mouton de Gruyter, 1997.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študentje nadgradijo poznavanje temeljnega pojmovnika svetovne in slovenske sociolingvistike in znajo z njim opisati, analizirati in vrednotiti sestavine aktualne slovenske jezikovne situacije. Spoznajo parametre jezikovnega načrtovanja kot uporabnega sociolingvističnega področja, njegove osnovne pristope, metode in cilje. Spoznajo specifikko slovenskega jezikovnega načrtovanja in jezikovne politike skozi podatke, različne interpretacije in raznovrstne cilje zavednih in nezavednih načrtovalcev. Spoznajo temeljne metodologije sociolingvističnega raziskovanja in znajo v grobem načrtovati raziskavo glede na izbrane cilje. Pridobijo sposobnost kritičnega in celovitega pogleda na družbenojezikovne procese v slovenski (in evropski) družbi in zmožnost dejavnega snovanja jezikovnonačrtovalnih dejanj.

Students build on their knowledge of the basic vocabulary of global and Slovene sociolinguistics and are able to use it to describe, analyse and evaluate the components of the current Slovene linguistic situation. They learn about the parameters of language planning as an applied sociolinguistic field, its basic approaches, methods and objectives. They learn about the specificities of Slovene language planning and language policy through facts and events, various interpretations and diverse goals of explicit and implicit language planners. They learn about the basic methodologies of sociolinguistic research and are able to design a study according to the chosen objectives. They acquire the ability to take a critical and comprehensive view of sociolinguistic processes in Slovene (and European) society and the ability to actively initiate language planning actions.

Predvideni študijski rezultati:

Študent/ka zna razumeti in vrednotiti jezikovne pojave s stališča njihovega družbenega delovanja in vloge. Posege v jezik in v sporazumevalne navade zna oceniti s stališča upravičenosti in vzročno-posledičnega celovitega razumevanja jezikovne situacije. Razume zgodovinsko in sodobno logiko delovanja slovenskega jezikovnega prostora, razpetega med različne vrednotenjske in ideološke silnice. Razume razliko med konstruktivnimi in nekonstruktivnimi posegi v jezik in razmerja znotraj jezikovne situacije. Študent/ka se zave zapletenosti in protislovnih silnic slovenske jezikovne situacije; zave se lastne strokovne soodgovornosti pri oblikovanju demokratičnega slovenskega javnega sporazumevalnega prostora, ki naj bo po eni strani učinkovit in konkurenčen, po drugi strani pa naj nadalje spodbuja povezovalno,

Intended learning outcomes:

The student is able to understand and evaluate linguistic phenomena in terms of their social function and role. The student is able to evaluate interventions in language and in communicative habits in terms of justification and a comprehensive understanding of the linguistic situation in terms of its causes and effects. The student understands the historical and contemporary logic of the functioning of the Slovene language space, which is a dynamic interplay of different values and ideologies. The student understands the difference between constructive and non-constructive interventions in language and the relations within the language situation. The student is aware of the complexity and contradictory forces of the Slovene linguistic situation; he/she is aware of his/her own professional responsibility in shaping a democratic Slovene public communicative space, which on the one hand should be

predstavno, kulturno in ustvarjalno vlogo slovenskega jezika.

efficient and competitive, and on the other hand should further promote the integrative, presentational, cultural and creative role of the Slovene language.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminarsko delo.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar work.

Načini ocenjevanja:

Pisni izpit in seminarska naloga (le-ta je pogoj za pristop k izpitu).

Delež (v %) /

Weight (in %)

100 %

Assessment:

Final exam and seminar assignment (the latter as prerequisite for exam trial).

Reference nosilca / Lecturer's references:

STABEJ, Marko. V družbi z jezikom. Ljubljana: Trojina, 2010.

STABEJ, Marko. Več jezikov – več vprašanj. V: LO BIANCO, Joseph, MARENTIČ-POŽARNIK, Barica, IVŠEK, Milena. Pot k jezikovni politiki v izobraževanju. 1. izd. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2010, str. 60–77.

STABEJ, Marko. Jezikovni potrošnik in potrošnica. Sodob. pedagog., maj 2011, letn. 62 = 128, št. 2, str. 102–113.